

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla dilerim.

Filiz KERESTECİOĞLU

Ankara Milletvekili

31 Temmuz'da, kendisine cinsel saldırıda bulunulduğunu söyleyerek, Mehmet A. ve Yusuf G. isimli kişilerden emniyete başvurarak şikayetçi olan Eda Nur Kaplan, şikayetinden yalnızca 1 hafta sonra intihar ederek yaşamına son vermiştir. Şüpheliler ancak Kaplan'ın ölümünden sonra gözaltına alınmış; Mehmet A. darp ve zorlama olmadığı yönündeki doktor raporu doğrultusunda delil yetersizliğinden adli kontrol şartıyla serbest bırakılmış, 11 Ağustos günü tekrar gözaltına alınarak tutuklanmıştır. Diğer şüpheli Yusuf G. de ancak 10 Ağustos günü gözaltına alınabilmiştir. Yusuf G. de 'nitelikli cinsel saldırı' suçundan tutuklama talebiyle sevk edildiği mahkemece adli kontrol şartıyla serbest bırakılmış ancak Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının itirazı üzerine 11 Ağustos günü tutuklanmıştır. Eda Nur Kaplan'ın ablası olayın yaşandığı gün kardeşiyle birlikte buluştukları bu kişilerin kendisi tuvalete gittiğinde Eda Nur Kaplan'ı mekandan zorla götürdüğünü, bunun üzerine polisi aradığını ancak "biz bir şey yapamayız" yanıtını aldığını belirtmiştir. Şikayetçi olduktan sonra ise kardeşinin bu kişilerce sürekli tehdit edildiğini aktarmıştır.

Cinsel şiddetin yarattığı fiziksel ve ruhsal travmalarla baş etmek zorlu bir süreçtir. Yapılan çalışmalar, kişinin vücut bütünlüğüne ve benliğine yapılan saldırının ağırlığı kadar, toplumsal önyargıların etkisiyle çevrenin tepkisinden, dışlanmaktan ve damgalanmaktan korkmanın, yaşadıklarından utanmanın, anlattıklarına inanılmayacağından duyulan endişenin de bu süreçte eşlik edebildiğini göstermektedir. Failin cezasız kalmasından ve intikam almasından çekinmek, adli mercilere ve yargıya güvensizlik, yaşadığını birçok kez anlatmak zorunda kalma endişesi de eklenince kadınlar bu süreçlerde destek ve şikayet mekanizmalarına başvurmaktan dahi imtina edebilmektedir. Eda Nur Kaplan'ın şikayet başvurusu sonrası tehdit edildiğine dair iddialar da bu örüntüyü destekler niteliktedir. Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü'nün 2014 yılında yayımladığı *Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması* da, fiziksel ve/veya cinsel şiddete maruz kalmış kadınların büyük bir çoğunluğunun (yüzde 89) benzer kaygılar nedeniyle resmi kurumlara ya da sivil toplum örgütlerine başvurmak yerine yaşadıklarını yakın çevreleriyle paylaşmakla yetindiklerini ortaya koymaktadır.

Eda Nur Kaplan, İpek Er gibi yaşamına son veren birçok kadının öyküsü kadın intiharları ile erkek şiddeti arasındaki ilişkiye işaret ederken, cinsel şiddete maruz kalan kadınların sağaltıcı desteklere ulaşabilmesi ve adalete erişebilmeleri için somut politikalar sunan İstanbul

Sözleşmesinden çekilme kararı alınmıştır. Oysa ivedilikle yapılması gereken, İstanbul Sözleşmesinde de belirtildiği gibi, hem kısa vadeli destek, adli inceleme, tıbbi bakım hem de uzun vadeli danışmanlık ve destek hizmetleri sunan yaygın ve ulaşılabilir merkezlerin bir an önce açılmasıdır. Şiddetle mücadelede görevli personelin mağdurların insan haklarını temel alan bir yaklaşımla, erkek şiddetinin kaynağında yatan toplumsal cinsiyet eşitsizliğine karşı farkındalık geliştirmiş kişilerden oluşması için ivedilikle harekete geçilmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Eda Nur Kaplan'ın şikayet başvurusunun akabinde Bakanlığınız ilgili birimleri (ŞÖNİM vb.) tarafından Eda Nur Kaplan'a herhangi bir sosyal, psikolojik, hukuki destek sunulmuş mudur?
2. Şikayet başvurusu sürecinde Eda Nur Kaplan, kolluk, sağlık, yargı personelleri tarafından tıbbi, sosyal, psikolojik, hukuki danışmanlık ve destek hizmetleri hakkında bilgilendirilmiş, bunlardan bir ya da birkaçına yönlendirilmiş midir?
3. Bakanlığınız Eda Nur Kaplan'ın cinsel saldırıya uğraması hakkında açılan davayı takip etmekte midir?
4. Bakanlığınızın ilgili birimleri ve/veya kolluk kuvvetleri, şikayeti sonrasında Kaplan ile iletişime geçmiş, durumunu takip etmiş, suçun tekrarı veya yeni suçların önlenmesi ilkesinden yola çıkarak başvurabileceği koruma ve önleme tedbirleri konusunda Kaplan'ı bilgilendirmiş midir?
5. Eda Nur Kaplan'ın şikayet başvurusundan yaşamını sonlandırmasına kadar geçen süreçte başvurusunu değerlendiren kamu personellerinin görevini ihmal edip etmediği hakkında inceleme başlatılması için bir girişiminiz olacak mıdır?
6. İstanbul Sözleşmesinin resmi denetim organı olan, Kadınlara Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddete Karşı Eylem Uzman Grubu, GREVIO'nun 2018 yılında yayımladığı Türkiye raporunda tavsiye edildiği üzere her 200 bin kişi için hem kırsal hem kentsel bölgelerde erişilebilirliği sağlayacak yaygınlıkta cinsel kriz/başvuru merkezleri neden açılmamıştır?
7. Kadın intiharları üzerine Bakanlığınızca yapılmış bir araştırma bulunmakta mıdır? Yoksa, bu kapsamda bir araştırma yapmayı planlıyor musunuz?
8. Cinsel dokunulmazlığa karşı suçlara maruz kalanların destek mekanizmalarına ve adalete erişimlerini kolaylaştıracak, hukuk ve yargı mekanizmalarından eşitçe faydalanmalarını teşvik edip sağlayacak çalışmalarınız nelerdir?